

Lausunto Helsingin Musiikkitalon konserttisalin urkuihin rakennettavista ominaisuuksista

Säveltäjä Kaija Saariahon huomattavan lahjoituksen ansiosta Musiikkitalon konserttisaliin on viimein mahdollista rakentaa urut. Historiallisen musiikin esitysmahdollisuuksien lisäksi Musiikkitalon uudet urut tulevat tarjoamaan keskeisen resurssin oman aikamme taidemusiikin kehitykselle. Urkurien ohella suomalaiset ja kansainväliset nykysäveltäjät tulevat työnsä kautta olemaan suunnitteilla olevien urkujen keskeinen käyttäjäryhmä. Siksi muistutamme siitä itsestäänselvyydestä, että Musiikkitalon urkujen suunnittelussa täytyy ehdottomasti ottaa huomioon nykyisyyden ja tulevaisuuden urkuja hyödyntävän taidemusiikin vaatimukset. Niistä keskeisimmät ovat:

- 1) kontrolloitava ilmansyöttö yli- ja alipaineineen kaikkien sormioiden ja pedaalin äänikerroille.
- 2) setzer-järjestelmä, joka ei toimi yleisesti käytössä olevien on/off -kytkimien tapaan, vaan muistaa rekisteritappien asennon tarkasti ja pystyy palauttamaan sen.
- 3) muutama äänikerta, joita on mahdollista soittaa ¼-sävelaskelsormiolla.

Tuore esimerkki nämä vaatimukset täyttävästä referenssisoittimesta on Saksan Kasselin St. Martinin kirkon uudet urut, joihin ammattisäveltäjistä koostuva Suomen Säveltäjät ry:n hallitus tutustui säveltäjä Veli Kujalan toimittaman videon muodossa. St. Martinin kirkon urkujen ilmansyöttöön liittyvät ominaisuudet kasvattavat urkujen ilmaisumahdollisuuksia lähes eksponentiaalisesti ja soittimen ¼-sävelaskelsormio huomioi mikrotonaliikan parissa työskentelevien säveltäjien tarpeet. St. Martinin kirkon urkujen toteutuneet kustannukset jäivät huomattavasti Musiikkitalon urkujen suunniteltua budjettia pienemmiksi. Oman aikamme taidemusiikin huomioiminen urkujen ominaisuuksista päätettäessä ei ole taloudellinen kysymys, vaan arvovalinta.

Mikäli Musiikkitalon urut rakennetaan täyttämään tämän päivän taidemusiikin vaatimukset, avaa instrumentin käyttömahdollisuus konserttisaliolosuhteissa yhdessä sinfoniaorkesterin kanssa näköalan kiehtoviin ilmaisullisiin mahdollisuuksiin. Suomen musiikkielämällä ei ole varaa haaskata ainutlaatuista mahdollisuutta rakentaa Suomen tärkeimpään musiikkikeskittymään konserttisaliurut, jotka historiallisen repertoarin rinnalla palvelevat täysipainoisesti myös oman aikamme musiikkia.

Helsingissä, 8.3.2017

Antti Auvinen
puheenjohtaja
Suomen Säveltäjät ry

Olli Virtaperko
varapuheenjohtaja
Suomen Säveltäjät ry